Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych

dla

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Rok 1889. Wydano i rozesłano dnia 1. Września 1889. **Część XVI.**

Nr. 53.

Statut emerytalny

dla urzędników i sług krajowych, tudzież dla zakładów krajowych, uchwalony przez Wysoki Sejm krajowy na posiedzeniu z dnia 21. Stycznia 1889.

Rozdział I.

§. 1.

Postanowienia ogólne.

W granicach statutem niniejszym zakreślonych mają prawo do emerytury, a względnie do pensyi wdowiej i sierocińskiej, do dodatków na wychowanie, do kwartałów pośmiertnych i do odpraw:

1. Etatowi urzędnicy i słudzy krajowi.

2. Etatowi inżynierowie i konduktorowie dróg krajowych, stosownie do uchwał sejmowych z dnia 23. Października 1881 i z dnia 10. Października 1883.

3. Inżynierowie biura melioracyjnego, stosownie do uchwały sejmowej z dnia 23. Października 1881.

4. Inżynier-górnik przy Wydziale krajowym według uchwały sejmowej z dnia 18. Października 1882.

5. Urzędnicy i służba etatowa zakładów krajowych, którym w statutach zakładów tych lub etatach przez Sejm potwierdzonych, albo na zasadzie osobnych uchwał sejmowych, prawo do emerytury jest przyznane, jeżeli dla zakładów tych nie istnieje osobny statut emerytalny.

6. Lekarze, urzędnicy i służba etatowa krajowych szpitali we Lwowie i Krakowie i krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, jeżel z posadą według statutów i etatów, przez Sejm potwierdzonych, jest połączone prawo do emerytury.

7. Wdowy i sieroty po osobach wymienionych pod l. 1 do 6.

Rozdział II.

Przeniesienie w stan spoczynku.

§. 2.

Rodzaje przeniesienia w stan spoczynku.

Przeniesienie w stan spoczynku jest albo
1. stałe, albo
2. czasowe (kwieskowanie).

§. 3.

Przeniesienie w stały stan spoczynku.

Przeniesienie w stały stan spoczynku następuje:
1. albo na żądanie;
2. albo z urzędu.

§. 4.

Przeniesienie w stały stan spoczynku na żądanie.

Przeniesienie w stały stan spoczynku na żądanie będzie dozwolone, jeżeli urzędnik lub sługa (§. 1.):

1. wykaże przynajmniej dziesięć (10) lat nieprzerwanej służby, wliczalnej do emerytury (§. 10.), a nadto badanie lekarskie (§. 32.) stwierdzi, że proszący na zawsze do pełnienia obowiązków służbowych jest niezdolnym — albo

2. przekroczył siedmdziesiąty rok życia swego — albo

3. wysłużył tyle lat, ile wymaga §. 12. do uzyskania emerytury, równającej się jego płacy ostatniej (§. 31).

§. 5.

Przeniesienie w stan spoczynku z urzędu.

Wydział krajowy przeniesie urzędnika lub sługę (§. 1.) z urzędu w stały stan spoczynku:

1. po stwierdzonej przez lekarzy (§. 32.) zupełnej i trwałej a nieusuwalnej niezdolności do pełnienia obowiązków służbowych — albo

2. ze względów służbowych według własnego uznania.

§. 6.

Skutki przeniesienia w stały stan spoczynku.

Przeniesiony w stały stan spoczynku uwolnionym jest do końca życia od obowiązku pełnienia jakiejkolwiek służby.

§. 7.

Przeniesienie w czasowy stan spoczynku.

Wydział krajowy przeniesie urzędnika lub sługę (§. 1.) w czasowy stan spoczynku:

1. Jeżeli chwilowa niezdolność do służby prawdopodobnie z czasem da się usunąć.

2. Jeżeli posada została zwiniętą — a umieszczenie na innej odpowiedniej posadzie na razie jest niemożliwe.

3. Jeżeli Wydział krajowy uzna przeniesienie takie za wskazane ze względów służbowych.

§. 8.

Skutki przeniesienia w czasowy stan spoczynku.

Urzędnik lub sługa (§. 1.) przeniesiony w stan spoczynku, winien na wezwanie Wydziału krajowego do dni 30, licząc od doręczenia wezwania albo umieszczenia w gazecie urzędowej (§. 14.), objąć wskazaną sobie posadę.

Wezwanie to wyda Wydział krajowy:

1. Jeżeli lekarze stwierdzą (§. 32.) takie polepszenie stanu zdrowia, że przeniesiony w czasowy stan spoczynku może objąć posadę, którą przedtem zajmował, albo inną odpowiednią.

2. Jeżeli kwieskowany z powodu zwinięcia posady (§. 7. ust. 2.) może być umieszczony na innej posadzie odpowiedniej.

3. Jeżeli Wydział krajowy uchyli zarządzone przezeń przeniesienie w czasowy stan spoczynku.

§. 9.

Przeniesienie w stan spoczynku z powodu słabości dłuższej.

Urzędnik lub sługa (§. 1.), który z powodu słabości przez rok nie pełni obowiązków służbowych, będzie poddany oględzinom lekarskim (§. 32),

poczem Wydział krajowy wyda orzeczenie, czy tenże ma być przeniesiony w stały lub czasowy stan spoczynku, albo wezwany do objęcia urzędowania.

§. 10.

Służba wliczalna.

Przy przeniesieniu w stały lub czasowy stan spoczynku należy policzyć :

1. Lata przepędzone nieprzerwanie w służbie przy Wydziale krajowym lub którymkolwiek zakładzie krajowym, licząc od dnia złożenia pierwszej przysięgi służbowej (§. 11. ust. 3.)

Jeżeli z posadą stałą lub tymczasową połączone jest prawo do emerytury, liczą się lata bez względu na to, czy funkcyonaryusz piastował posadę tę stale lub prowizorycznie, w etacie lub po za etatem (extra statum).

Kto wystąpił ze służby, a później na nowo został przyjęty, temu nie będzie liczony czas służby, poprzedzający wystąpienie.

Przeniesionemu w czasowy stan spoczynku, czas służby poprzedzający kwieskowanie doliczony będzie do czasu służby, na nowo rozpoczętej, z wytrąceniem czasu przepędzonego w czasowym stanie spoczynku.

Urlop lub choroba nie przerywają służby.

2. Czas spędzony w zawieszeniu od urzędowania (suspenzyi) będzie tylko wówczas liczony, jeżeli po zniesieniu zawieszenia suspendowany został napowrót dopuszczony do urzędowania.

3. Czas przepędzony w ciągu służby krajowej w jednorocznej ochotniczej służbie wojskowej, na ćwiczeniach wojskowych, wreszcie w służbie obowiązkowej w linii, marynarce, obronie krajowej lub pospolitem ruszeniu. Lata służby uznane przez Najjaśniejszego Pana, jako lata wojenne i podwójnie liczone, będą także przy wymiarze emerytury w dwójnasób liczone.

4. Czas służby, przepędzonej w c. k. armii lub marynarce za gażą lub żołdem, jeżeli poprzedza bezpośrednio wstąpienie do służby krajowej lub przy zakładach krajowych — i o ile ten czas liczy się do emerytury także w państwowej służbie cywilnej według przepisów obowiązujących w chwili wstąpienia do służby krajowej.

5. Czas wliczalny, przepędzony w służbie państwowej, jeżeli urzędnik lub sługa bezpośrednio z tej służby przechodzą do służby krajowej, jak długo c. k. Rząd tę samą zasadę zachowywać będzie względem osób ze służby krajowej i zakładów krajowych.

W przypadkach pod 4 i 5 Wydział krajowy w dekrecie nominacyjnym oznaczy, ile lat służby wojskowej lub cywilnej przyjętemu wliczonych będzie do służby krajowej.

Postanowienia powyższe nie naruszają przepisu §. 33. ustęp ostatni ustanowy służby krajowej z 23. Marca 1866 — niemniej szczególnych uchwał sejmowych, odmienne obliczenie lat służby zawierających.

§. 11.

Wyjątkowe policzenie lat.

Wyjątki od przepisów w poprzedzającym paragrafie zawartych zachodzą:

1. Jeżeli urzędnik lub sługa skutkiem kalectwa lub choroby według orzeczenia lekarzy (§. 32.) stał się niezdolnym do wszelkiego zarobkowania, doliczyć mu należy do lat służby według §. 10. wliczalnej jeszcze pięć lat. Jeżeliby mimo to doliczenie, czas służby jego nie dosięgał jeszcze lat dziesięciu, otrzyma on przy przeniesieniu w stan spoczynku należytość za 10 lat służby.

2. Jeżeli zupełna niezdolność do zarobkowania jest skutkiem przypadku, jaki dotknął urzędnika lub sługę z powodu pełnienia obowiązku służbowego, wówczas będzie mu doliczone do wliczalnej według §. 10. służby — jeszcze lat dziesięć (10). Jeżeliby mimo to doliczenie czas służby jego nie dochodził do lat dwudziestu, otrzyma on przy przeniesieniu w stan spoczynku należytość za dwadzieścia (20) lat służby.

3. Etatowym inżynierom i konduktorom dróg krajowych, inżynierom melioracyjnym i inżynierowi-górnikowi, o ile nie wymagano od nich złożenia przysięgi służbowej przy objęciu obowiązków, policzony będzie czas służby od dnia jej rozpoczęcia, a gdyby ten dzień nie dał się oznaczyć, od daty dekretu nominacyjnego.

4. Dyrektorom i etatowym nauczycielom krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, szkoły wyższej rolniczej w Dublanach i średniej szkoły rolniczej w Czernichowie, liczy się 30 lat służby, w zawodzie nauczycielskim odbytej, za lat 40. Wpływ tego obliczenia na wymiar emerytury określa §. 12.

5. Urzędnikom krajowym i zakładów krajowych, którzy bezpośrednio przed posunięciem ich na stałą posadę pełnili obowiązki aplikantów lub dyetaryuszy po skończonym 22. roku życia, może Wydział krajowy przy przeniesieniu ich w stały lub czasowy stan spoczynku policzyć najwyżej pięć (5) lat z czasu przebytego w służbie aplikantów i dyetaryuszy — jeżeli przez cały czas swej służby pełnili swoje obowiązki wzorowo i zachowywali się nienagannie.

§. 12.

Wymiar emerytury przy przeniesieniu w stan spoczynku.

W razie przeniesienia w stan spoczynku, czy to stały, czy czasowy otrzymują:

1. Wszyscy urzędnicy, tudzież słudzy (§. 1.) po dziesięciu latach służby czterdzieści procent (40%) ostatniej swej płacy (§. 31).

2. Za każdy rok następujący:

a) osoby wymienione w §. 11, 4, po trzy procent (3%) ostatniej płacy, tak, że po trzydziestu latach służby nauczycielskiej otrzymują całą ostatnią płacę (§ 31) tytułem emerytury;

b) urzędnicy konceptowi i techniczni przy Wydziale krajowym, etatowi inżynierowie przy drogach krajowych, inżynierowie biura melioracyjnego i inżynier-górnik przy Wydziale krajowym, dyrektorowie, prymaryusze, chemicy i prosektorowie przy krajowych szpitalach we Lwowie i w Krakowie i przy Zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie, przy tym ostatnim także etatowi sekundaryusze, po dwa i cztery dziesiątych ($2^4/_{10}$) procentów od ostatniej płacy (§. 31), tak, że po ukończeniu trzydziestu pięciu (35) lat służby, otrzymują całą ostatnią płacę (§. 31), jako emeryturę.

c) wszyscy inni urzędnicy lub słudzy etatowi po dwa procent (2%) ostatniej płacy, tak, że po czterdziestu latach służby otrzymują całą ostatnią płacę, jako emeryturę.

Ułamki lat służby nie będą liczone.

Od należytości na tej zasadzie obliczonej, potrącone będzie osobom, które ze służby rządowej, cywilnej lub wojskowej przeszły do służby krajowej, stałe zaopatrzenie, jakie pobierają ze skarbu państwa, wyjąwszy dodatki za rany lub za medale zasługi. Emerytura roczna nie może być nigdy wyższą od ostatniej rocznej płacy. (§. 31).

§. 13.

Wyłączeni od prawa do emerytury.

Nie mają prawa do emerytury czy to stałej czy czasowej:

1. Ci, którzy zrzekli się posady.

2. Ci, którzy dla zbrodni lub innego przestępstwa (występku, przekroczenia), wynikłych z chęci zysku lub naruszających moralność publiczną, w drodze karnej prawomocnie zostali skazani.

3. Ci, którzy w drodze dyscyplinarnej ze służby zostali wydaleni.

§. 14.

Utrata emerytury.

Przyznaną już przy przeniesieniu w stały lub czasowy stan spoczynku emeryturę tracą:

1. Ci, którzy dla zbrodni lub innego przestępstwa (występku, przekroczenia), wynikłych z chęci zysku lub naruszających moralność publiczną, w drodze karnej prawomocnie zostali skazani.

2. Ci, którzy będąc w czasowym stanie spoczynku, wezwaniu Wydziału krajowego do objęcia wskazanej sobie posady do dni 30 bez uzasadnionych powodów nie uczynili zadość. (§. 8.)

Gdyby ich pobyt nie był wiadomym, należy wezwanie umieścić trzykroć w gazecie urzędowej i liczyć powyższy termin trzydziestodniowy od dnia trzeciego umieszczenia wezwania w gazecie urzędowej.

3. Ci, którzy przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego w sprawach tym statutem objętych czy to w drodze sądowej, czy w jakikolwiek inny sposób, z wyjątkiem drogi do Sejmu krajowego, pomocy szukają.

4. Ci, którzy zamiast emerytury otrzymują odprawę (Rozd. III).

Rozdział III.

§. 15.

O odprawie.

Odprawę zamiast emerytury otrzymują ci urzędnicy i słudzy etatowi (§. 1):

1. którzy przed upływem dziesięciu (10) lat służby, do emerytury wliczalnych, przeniesieni zostali w stały lub czasowy stan spoczynku, jeżeli do nich nie mają zastosowania wyjątkowe przepisy §. 11. ust. 1. i 2. tego statutu;

2. którzy mają prawo do emerytury — jednak przed przeniesieniem albo po przeniesieniu w stan spoczynku, stały lub czasowy, zamiast pensyi odprawy zażądają.

Z odprawy należy strącić te kwoty, które przeniesiony w stały lub czasowy stan spoczynku tytułem emerytury już podniósł.

Gdyby czasowo emerytowany wstąpił napowrót do służby przed upływem czasu, który służył za podstawę do wymiaru odprawy, winien

zwrócić z otrzymanej odprawy kwotę, która stosunkowo z niej wypadnie za nieubiegły jeszcze okres tego czasu.

Odprawa wynosi najmniej jednoroczną a najwyżej dwuroczną płacę ostatnią. (§. 31).

W tych granicach oznaczy Wydział krajowy w każdym szczególnym przypadku według zasług i indywidualnych stosunków wysokość odprawy.

Rozdział IV.

O pensyach wdowich.

§. 16.

Prawo do pensyi wdowiej.

Pensyę wdowią otrzymują wdowy:

1. Których małżonkowie, zmarli w służbie czynnej, przez wysłużenie przynajmniej lat dziesięciu (10), albo policzenie wyjątkowe służby krótszej w myśl §. 11. ust. 1. i 2., nabyli prawo do emerytury;

2. których małżonkowie pobierali stałą lub czasową emeryturę, jeżeli małżeństwo było zawarte przed albo podczas czynnej służby zmarłego męża.

§. 17.

Nie mają prawa do pensyi wdowiej:

1. Wdowy, których mężowie nie mieli prawa do emerytury lub to prawo utracili;

2. żony rozwiedzione i wdowy z własnej winy sądownie od stołu i łoża separowane, lub które samowolnie męża opuściły;

3. wdowy, które za życia męża w drodze karnej prawomocnie zostały skazane dla zbrodni jakiejkolwiek lub innego przestępstwa (występku, przekroczenia), wynikłych z chęci zysku lub naruszających moralność publiczną, jeżeli w czasie śmierci męża skutki kary za zbrodnię nie zgasły według przepisów obowiązującego prawa karnego, zaś od czasu odcierpianej kary za inne przestępstwa nie upłynęło lat trzy;

4. wdowy, których mężowie zamiast stałej emerytury otrzymali odprawę (§. 15);

5. wdowy, których mężowie w czasie zawarcia z niemi małżeństw, przekroczyli sześćdziesiąty (60) rok życia, chyba, że żyły w tem małżeństwie cztery (4) lata, lub miały w niem potomstwo, lub też w czasie śmierci męża znajdują się w stanie błogosławionym;

6. wdowy, których mąż w czasie śmierci był zawieszonym w urzędowaniu, a Wydział krajowy orzeknie, że tenże byłby oddalonym ze służby, gdyby był żył.

§. 18.

Wymiar pensyi wdowiej.

Pensya wdowia wymierza się:

1. dla wdów po radcach, po nadinżynierze i dyrektorze oddziału rachunkowego przy Wydziale krajowym po ośmset (800) zł. w. a. rocznie;

2. dla wdów po sekretarzach Wydziału krajowego, inżynierach przy Wydziale krajowym, zastępcy dyrektora oddziału rachunkowego przy Wydziale krajowym, po kasyerze kasy krajowej Wydziału krajowego, po dyrektorze kancelaryi Wydziału krajowego, po dyrektorach krajowych szpitali powszechnych i krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, wreszcie po dyrektorach szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie i wyższej szkoły rolniczej w Dublanach po siedmset (700) zł. rocznie;

3. dla wdów po wszystkich innych urzędnikach i sługach etatowych (§. 1.) po pięćdziesiąt procent (50%) ostatniej płacy męża (§. 31.), najwyżej jednak po sześćset (600) zł. rocznie.

§. 19.

Utrata pensyi wdowiej.

Wdowa traci wymierzoną pensyę:

1. Jeżeli w czasie wdowieństwa dla zbrodni lub innego przestępstwa (występku, przekroczenia), wynikłych z chęci zysku lub naruszających moralność publiczną, w drodze karnej prawomocnie została skazaną;

2. jeżeli wyszła powtórnie za mąż.

W tym przypadku może albo zastrzedz sobie pensyę wdowią w razie powtórnego owdowienia, albo zrzekając się pensyi na przyszłość, żądać odprawy, która wynosi jej trzechletnią pensyę wdowią.

Odprawa ta musi być żądaną przed zawarciem powtórnego związku małżeńskiego, a będzie dopiero po powtórnem zamęźciu wypłaconą.

Wdowa, która przed powtórnem zamęźciem nie żąda odprawy — nie może jej żądać później, tylko przyjąć należy, że sobie swoją pensyę na przypadek powtórnego owdowienia zastrzegła.

Wdowa, powtórnie owdowiała, któraby po mężu drugim według postanowień statutu niniejszego miała prawo do pensyi wdowiej — może:

a) jeżeli otrzymała odprawę, tytułem pensyi żądać tylko nadwyżki między pensyą wdowią po drugim mężu — a pensyą, która jej przypadała po pierwszym mężu;
b) jeżeli zaś nie otrzymała odprawy, może żądać tej pensyi wdowiej, która dla niej będzie korzystniejszą.

§. 20.

O odprawie wdowy.

Wdowa, której małżonek nie miał prawa do emerytury z powodu, że nie służył lat dziesięciu (10), lub nie zastosowano do niego wyjątkowego wliczenia lat według §. 11. ust. 1. i 2., tudzież wdowa, która poślubiła urzędnika lub sługę etatowego (§. 1.) po sześćdziesiątym (60) roku jego życia — a nie zaszedł przypadek przewidziany §. 17. ust. 5., otrzymuje odprawę, równającą się półrocznej ostatniej płacy (§. 31.) męża.

Rozdział V.

O kwartale pośmiertnym.

§. 21.

Wdowie, która ma prawo do pensyi wdowiej, a w braku wdowy dzieciom, bez względu na to, czy mają jeszcze prawo do pensyi sierocińskiej, należy wypłacić na opędzenie kosztów leczenia i pogrzebu jedną czwartą ($^1/_4$) część ostatniej płacy zmarłego (§. 31.), jeżeli ta płaca nie przenosiła rocznie ośmiuset (800) zł., a zmarły był w służbie czynnej.

Z tej należytości nie będą potrącone zapomogi, choćby nawet wypłacone były w czasie choroby zmarłego na opędzenie kosztów leczenia.

Rozdział VI.

Zaopatrzenie sierót.

§. 22.

O dodatku na wychowanie.

Dodatek na wychowanie dzieci, pozostałych po zmarłym urzędniku lub słudze (§. 1.), otrzymają te wdowy, którym należy się pensya wdowia.

Dodatek ten wynosi na każde dziecko, niedoszłe jeszcze do wieku normalnego (§. 23.), dziesięć procent (10%) pensyi wdowy.

Dodatki dla wszystkich dzieci razem nie mogą przewyższać połowy pensyi wdowy. Należy więc w przypadku przekroczenia tej maksymalnej sumy, dodatek dla każdego dziecka stosunkowo i w równej mierze zniżyć.

§. 23.

Wiek normalny.

Wiek normalny osiągają dziewczęta z ukończonym ośmnastym (18), a chłopcy z ukończonym dwudziestym (20) rokiem życia.

§. 24.

Utrata prawa do dodatku na wychowanie.

Dziecko traci prawo dodatku na wychowanie:

1. Jeżeli doszło do wieku normalnego;

2 jeżeli otrzymało zaopatrzenie stałe.

Jako zaopatrzenie stałe uważa się u dziewcząt:

a) zamężcie;

b) wstąpienie do zakonu lub stowarzyszenia religijnego;

c) wstąpienie do zakładu fundacyjnego lub uzyskanie miejsca funduszowego;

d) przyjęcie do zakładu wychowawczego lub zaopatrzenia, pod warunkiem, jeżeli wymienione pod *b*), *c*), *d*), zakłady i fundusze wszystkie potrzeby wstępującej lub przyjętej pokrywają;

e) uzyskanie stałej służby, czy to prywatnej czy publicznej, połączonej z płacą.

Zaś u chłopców uważa się za zaopatrzenie stałe:

a) uzyskanie stałego miejsca w służbie publicznej lub prywatnej, połączonego z płacą;

b) wstąpienie do służby w c. k. armii za gażą lub żołdem;

c) uzyskanie miejsca funduszowego w c. k. cywilnych lub wojskowych zakładach wychowawczych, jeżeli zakłady te lub fundusze pokrywają wszystkie potrzeby ucznia;

d) pod tem samem zastrzeżeniem umieszczenie w seminaryum duchownem, w zakładzie duchownym lub świeckim.

3. Jeżeli uzyska pensyę sierocińską (§. 25.)

4. Jeżeli w drodze karnej prawomocnie zostało skazane dla zbrodni lub innego przestępstwa (występku, przekroczenia), wynikłych z chęci zysku lub naruszających moralność publiczną.

§. 25.

O pensyi sierocińskiej.

Sierotom bez ojca i matki po urzędnikach i sługach (§. 1.) należy się aż do wieku normalnego pensya sierocińska, jeżeli ich matka rodzona lub macocha pobierała pensyę wdowią, lub byłaby takową pobierała, gdyby była męża przeżyła.

Na równi ze zupełnie osieroconemi należy wymierzyć pensyę sierocińską także sierotom po ojcu tylko:

1. jeżeli ich matka lub macocha z powodów w §. 17. ustęp 2. i 3. przytoczonych nie ma prawa do pensyi wdowiej;

2. albo przyznaną sobie pensyę wdowią utraciła (§. 19.)

§. 26.

Wysokość pensyi sierocińskiej.

Pensya sierocińska należy się każdej sierocie z osobna i wynosi dla każdej dwudziesty (20%) procent tej pesyi, jaką ich matka lub macocha pobierała, albo byłaby pobierała, gdyby była przeżyła męża lub prawo do pensyi wdowiej miała (§. 25. ust. 1. i 2.)

Pensye sierocińskie dla wszystkich razem dzieci tego samego ojca, nie mogą przewyższać dwóch trzecich ($^2/_3$) pensyi wdowiej, według ustępu pierwszego obliczonej. W razie przekroczenia tej maksymalnej sumy, pensya sierocińska każdego dziecka stosunkowo i w równej mierze będzie zniżoną.

§. 27.

Utrata prawa do pensyi sierocińskiej.

Pensyę sierocińską traci dziecko w przypadkach §. 24. ustęp 1., 2. i 4. określonych.

§. 28.

O zaopatrzeniu dzieci po kobietach mających prawo do emerytury.

Dzieci pozostałe po kobietach, mających prawo do emerytury (§. 1.), nie mają prawa do dodatku na wychowanie.

Do pensyi sierocińskiej mają aż do wieku normalnego tylko te dzieci prawo, które w czasie śmierci matki są także osierocone od ojca — pod warunkiem: 1) że matka ich nabyła już prawo do emerytury albo jej używała; 2) i że po zmarłym ojcu swym nie mają prawa do wyższej pensyi sierocińskiej według postanowień §. 25. i 26.

Pensya sierocińska dla każdej z osobna sieroty, w ustępie drugim wymienionej, wynosi dziesięć procent ostatniej płacy matki, pensye jednak wszystkich dzieci razem nie mogą przewyższać jednej trzeciej części ($^1/_3$) tej płacy. Po nad to maximum ulegają one stosunkowemu obniżeniu według analogii §. 26. ustęp 2.

I dzieci po kobietach tracą pensyę sierocińską w przypadkach §. 24. ustępami 1., 2. i 4. określonych.

§. 29.

Odprawa dla dzieci.

Dzieciom zupełnie osieroconym, których ojciec a względnie matka nie nabyli prawa do emerytury z powodu, iż nie wysłużyli lat dziesięciu (10) służby do emerytury wliczalnej lub nie zastosowano do nich wyjątkowych postanowień §. 11. ust. 1. i 2, otrzymają odprawę równającą się półrocznej ostatniej płacy ich ojca a względnie matki (§. 28).

Odprawę tę należy podzielić w równych częściach między wszystkie dzieci, chociażby z kilku małżeństw pozostałe.

§. 30.

Ogólne warunki zaopatrzenia dzieci. — Dzieci uprawnione, przysposobione.

Dzieciom (sierotom) w ogólności należą się wówczas dodatki na wychowanie, pensye sierocińskie, kwartał pośmiertny i odprawa, jeżeli pochodzą z prawego małżeństwa osób w §. 1. wymienionych, zawartego przed albo podczas czynnej służby, choćby się nawet urodziły po przeniesieniu ojca względnie matki (§. 28.) w stan spoczynku.

Dzieci nieślubne, spłodzone w czasie służby czynnej a uprawnione przez małżeństwo następne ich rodziców, mają prawa równe z dziećmi prawego łoża.

Dzieci uprawnione z łaski Najj. Pana, tudzież dzieci przysposobione (adoptowane) lub przyjęte na wychowanie, nie mają prawa do zaopatrzenia.

Rozdział VII.

Postanowienia końcowe.

§. 31.

Ostatnia płaca.

We wszystkich postanowieniach statutu niniejszego, w których jest mowa o płacy ostatniej, rozumieć przez nią należy tę płacę stałą z przyznanymi już lub wprawdzie jeszcze nieprzyznanymi, ale już należącymi się dodatkami pięcioletnimi, którą urzędnik lub sługa pobierał w czasie śmierci lub przeniesienia go w stan spoczynku. Wszystkie inne jakiegokolwiekbądź rodzaju należytości i korzyści, jako to: dodatki aktywalne, osobiste, ryczałty, wartość pomieszkania, opału, wiktu i t. d., nie liczą się do płacy ostatniej.

§. 32.

Oględziny lekarskie.

We wszystkich przypadkach, w których idzie o skonstatowanie stanu zdrowia urzędnika lub sługi etatowego (§. 1.), Wydział krajowy wydeleguje dwóch doktorów medycyny, którzy po zbadaniu stanu zdrowia wydadzą orzeczenie na piśmie.

W razie orzeczeń niezgodnych, może Wydział krajowy wydelegować do zbadania stanu zdrowia jeszcze lekarza trzeciego.

Koszta oględzin lekarskich ponosi w przypadku w §. 4. u. 1. określonym proszący, we wszystkich innych przypadkach fundusz, z którego ma być wymierzona emerytura.

§. 33.

Fundusz do pokrycia wydatków tym statutem objętych.

Wszystkie emerytury, pensye, dodatki na wychowanie, kwartały pośmiertne i odprawy, wypłacane będą z tych funduszów, z których emeryt a względnie mąż, ojciec lub matka ostatnią swoją płacę w czynnej służbie pobierali.

§. 34.

Czas wypłaty.

Emerytury, pensye wdowie i sierocińskie, tudzież dodatki na wychowanie pobierane będą od dnia zamknięcia płacy, poprzedzającej te zaopatrzenia, miesięcznie z góry na dniu drugim (2) każdego miesiąca.

§. 35.

Kiedy przepadają datki stałe i jednorazowe tym statutem objęte.

Wszystkie emerytury, pensye wdowie i sierocińskie i dodatki na wychowanie przepadają na korzyść funduszu, z którego były asygnowane, jeżeli do roku licząc od dnia, w którym stały się płynnemi, nie zostały podniesione.

Zaś kwartał pośmiertny i odprawy przepadają na korzyść funduszu, z którego były asygnowane, jeżeli do roku, licząc od dnia doręczenia asygnacyi, nie zostały podniesione.

§. 36.

Władza do orzeczenia właściwa.

We wszystkich przypadkach tym statutem objętych, orzeka wyłącznie Wydział krajowy.

Przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego wolno interesowanym w terminie nieprzekraczalnym 30 dni, wnieść przedstawienie do Wydziału krajowego.

Wydane na to przedstawienie orzeczenie Wydziału krajowego jest ostatecznem.

§. 37.

Statut nie działa wstecz.

Postanowienia tego statutu nie mają zastosowania do przyznanych już emerytur i jakichkolwiek zaopatrzeń wdów i sierót; nie naruszają też w niczem praw już nabytych.

L. W. kr. 7.798.

Niniejszy statut emerytalny podaje się do publicznej wiadomości.

Z Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie, dnia 30. Marca 1889.

Marszałek krajowy:

Tarnowski w. r.

Członek Wydziału krajowego:

(L. S.)

Pietruski w. r.